

VERWAARD GEDRAG

bij mensen met niet-aangeboren hersenletsel (NAH)

“Ik ben weggelopen en heb een paar dagen op straat geleefd”

KEVIN, 23 JAAR

HET VERHAAL VAN KEVIN

Daar zit ik dan. In deze kale kamer. Ik heb alleen nog wat ondergoed, twee T-shirts, mijn spijkerbroek en mijn trainingsjack. En een bed natuurlijk, maar dat is niet van mij. Dat is van de crisisopvang. Hoe ik hier terecht ben gekomen? Dat is een lang verhaal. Soms gaan er dingen mis in mijn hoofd. Dan is de wereld een chaos en komt alles op me af. Geluiden, beelden, mensen die dingen van me willen die ik niet begrijp. Mensen die alleen maar kijken naar de dingen die ik niet kan. Mensen die moeilijke dingen aan me vragen. Dat begon al toen ik nog jong was. Mijn ouders wisten niet wat ze met me aan moesten en ook op school ging het mis. En dat allemaal door die ene val. 🔍

Daarna was alles anders. Ik kon niet goed meer denken en ik had veel last van prikkels. Maar mensen verwachtten hetzelfde van me. Ook mijn ouders. Dus toen ben ik bij opa ingetrokken. Daar voelde ik me thuis, ik had een goede band met hem. Opa vroeg nooit moeilijke dingen. Hij kookte voor me, we keken samen tv en soms deden we een spelletje. Maar opa ging dood en mijn vader wilde het huis verkopen. Ze vonden ook dat ik niet alleen kon wonen. Ik ben toen terecht gekomen bij de GGZ in Rotterdam en die stuurden me naar een ontwenningkliniek. Alleen omdat ik af en toe een biertje drink en een jointje rook. Al mijn vrienden doen dat. Ik vind het niet eens zo lekker, maar het helpt me om rustig te worden en de prikkels te dempen. Anders hou ik het niet vol. Maar in die kliniek werden de prikkels alleen maar erger. Al die mensen, al dat geschreeuw, al dat lawaai. Ik ben weggelopen en heb een paar dagen op straat geleefd. Toen het kouder werd, ben ik teruggegaan naar opa's huis. Dat was nog niet verkocht. 🔍

Ik had geen sleutel van opa's huis dus ik moest wel een ruit kapot maken. De meeste meubels waren weg, maar mijn matras was er nog en er kwam ook nog water uit de kraan. Het was er wel koud. De verwarming werkte niet meer. Ik voelde me erg slecht in die tijd. Ik wist niet hoe het verder moest. De meeste spullen had ik achtergelaten in de ontwenningkliniek. Ook mijn gitaar. Alleen wat in mijn rugzak paste, heb ik meegenomen. Er was toen niemand die mij kon helpen mijn gedachten weer op orde te krijgen. Daardoor wist ik niet meer wat echt was en wie echt was. Ik dacht dat mensen me achtervolgden. Ik zag ze overal. Ze kwamen uit de kieren van de luchtroosters en uit de stopcontacten. Die propte ik dan dicht met papier, zo voelde ik me veiliger.

Kevin is 23 jaar. Hij is geboren met een hersenbeschadiging. Een val van een ladder, nu zes jaar geleden, heeft dat verergerd. Hij lag toen een paar dagen in coma. Daarna kreeg hij steeds meer moeite met concentreren en zijn gedachten formuleren. De Mbo-opleiding die hij volgde kon hij niet afmaken. Zijn hersenletsel is aan de buitenkant niet te zien. Dat geldt voor veel mensen met niet-aangeboren hersenletsel of een combinatie, zoals bij Kevin. Mensen verwachten daarom vaak teveel van hem. Mensen veranderen ook door NAH. Ze zijn niet meer dezelfde persoon als voorheen. Kevin vindt dat alles heel frustrerend.

Na de dood van zijn opa raakt Kevin het contact met de realiteit kwijt. Hij wordt steeds achterdochtiger en bozer. Een bijwerking van zijn hersenbeschadiging is dat hij soms een groene glans over zijn blikveld heeft. Hij vertaalt dat met: ik krijg groen licht. Hij heeft vaak het gevoel dat mensen hem niet begrijpen. Dat maakt dat hij soms agressief reageert terwijl hij dat niet zo bedoelt. Hij wil niemand pijn doen, maar voelt zich dan machteloos en onbegrepen en kan dat moeilijk uiten. Daarna heeft hij spijt en schaamt hij zich voor zijn gedrag.

Mensen hebben ook veel te snel een mening over je. Als je niet naar school gaat ben je lui. Als je iets kapot maakt uit frustratie, ben je gewelddadig. Als je bier drinkt om de prikkels te dempen ben je verslaafd. In het huis van opa kon ik me daarvoor afsluiten. 's Avonds ging ik soms naar mijn vrienden, overdag probeerde ik te slapen. Dat ging beter toen ik weer oordopjes had. Ik heb ze gewoon meegenomen bij de Etos. Ik weet wel dat dat diefstal is, maar zo'n klein doosje mist toch niemand? De kou was wel een probleem. Ik ben wel wat gewend natuurlijk, op straat had ik het ook vaak koud. Maar ik heb veel aan sport gedaan, kickboksen vooral. Dan leer je wel om pijn en ongemak te verdragen. Toen het ging vriezen, heb ik gewoon een vuurtje gemaakt in de kamer. In de schuur vond ik nog een oud kastje en een stapel kranten. Wist ik veel dat de burens de politie zouden bellen? Ik had mijn matras bij het vuur gelegd en ik was net in slaap gevallen toen ze binnenkwamen. Ik probeerde weg te rennen maar ze waren met twee man. Ze hadden wapens en ze riepen dingen die ik niet begreep. Ik heb me verzet, maar het hielp niet. Ze pakten me vast en namen me mee naar het bureau. Daar stelden ze allerlei moeilijke vragen die ik ook niet begreep. 🔍

Door zijn hersenbeschadiging heeft Kevin soms een gat in zijn waarneming. Dat maakt hem onzeker en angstig, vooral als er veel dingen tegelijk gebeuren. Hij probeert dat gat dan op te vullen met beelden, soms van dingen die werkelijk gebeurd zijn, soms komen ze uit zijn fantasie. Zo probeert hij grip te houden op de wereld. In zijn opa's huis worden die beelden steeds erger. Waarschijnlijk ook door een combinatie van stress, drank, drugs en een gebrek aan goede voeding.

En nu zit ik hier, in de crisisopvang. Ik schaam me over wat er gebeurd is. Ik weet wel dat ik hier niet kan blijven. Dat wil ik ook niet, want hier heb ik niets te doen. Ik hoop dat ik mijn eigen woonruimte krijg en misschien toch nog een opleiding af kan maken. Zodat ik geld kan verdienen en niet meer van opvang naar opvang hoeft te gaan of op straat hoeft te leven. Mijn begeleiders willen me daarbij helpen. Als dat lukt, als ik straks een eigen plekje heb, dan ga ik weer sporten. Kickboksen en tennissen. En ik neem een huisdier. Een hond of een poes. Iemand die geen vragen stelt en er gewoon altijd voor me is. 🔍

Kevin's beperking is aan de buitenkant niet zichtbaar. Mensen gaan er dus al snel vanuit dat hij antwoord kan geven op simpele, voor de hand liggende vragen. Wie is je familie, wie kunnen we bellen, wat doe je hier, waarom ben je hier? Kevin kan daar niet goed op reageren, vooral niet als de vragen elkaar snel opvolgen. Hij raakt dan de draad kwijt en heeft moeite de juiste woorden te vinden. Hij heeft meer 'bedenktijd' nodig dan andere mensen en die tijd wordt hem vaak niet gegund. Het gevolg is dat hij boos of agressief reageert. Of helemaal niet reageert.

Meer weten over verward gedrag?

www.kpgs.nl/verwardgedrag

